

Domov>Denarni zahtevki>Insolventnost/stečaj

Insolventnost/stečaj

Litva

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Postopek v primeru insolventnosti se lahko uvede zoper pravne in fizične osebe.

Za pravne osebe se uporabljajo stečajni postopek, zunajsodni stečajni postopek in postopek prestrukturiranja.

Stečajni postopek ali zunajsodni stečajni postopek se lahko uvede zoper pravne subjekte vseh vrst, razen zoper proračunske organe, politične stranke, sindikate ter verske skupnosti in združenja.

Po uvedbi stečajnega postopka ali zunajsodnega stečajnega postopka se premoženje pravnega subjekta proda in izkupiček nameni poplačilu upnikov, sam pravni subjekt pa preneha zaradi stečaja.

Postopek prestrukturiranja se lahko začne zoper pravne subjekte vseh vrst, razen zoper proračunske organe, politične stranke, sindikate, verske skupnosti in združenja, kreditne institucije, plačilne organe, institucije za izdajo elektronskega denarja, zavarovalnice in pozavarovalnice, družbe za upravljanje, naložbene družbe in borzne posrednike, ki trgujejo z državnimi vrednostnimi papirji. Postopek prestrukturiranja naj bi pravnim subjektom, ki se srečujejo s finančnimi težavami, omogočal, da znova vzpostavijo solventnost, ohranijo in razvijejo dejavnosti, poplačajo dolgove in se izognejo stečaju, hkrati pa nadaljujejo poslovne dejavnosti. V ta namen se obveznosti pravnega subjekta, ki je v postopku prestrukturiranja, porazdelijo na štiriletno obdobje na podlagi načrta prestrukturiranja, ki ga morajo potrditi člani in upniki pravnega subjekta. Izvajanje načrta se lahko podaljša še za eno leto. Zunajsodni postopek prestrukturiranja ni mogoč.

Stečajni postopek lahko fizična oseba uvede zoper drugo fizično osebo, vključno s kmeti in samozaposlenimi osebami. Zunajsodni stečajni postopek v zvezi s fizičnimi osebami ni mogoč.

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Stečajni postopek se lahko uvede zoper pravno osebo, če sodišče ugotovi obstoj vsaj ene od naslednjih okoliščin:

družba je insolventna;

družba zamuja s plačili v zvezi z delovnimi razmerji z zaposlenimi;

družba ni ali ne bo zmožna izpolniti svojih obveznosti.

Insolventnost družbe pomeni, da je družba v položaju, ko ni zmožna izpolnjevati svojih obveznosti (ne odplačuje dolgov, ne opravlja vnaprej plačanega dela itd.) in ko njene zapadle obveznosti (dolgovi, zamude pri delu itd.) presegajo polovico knjigovodske vrednosti njenih sredstev.

V zvezi s pravnim subjektom je mogoč tudi zunajsodni stečajni postopek, če ne potekajo sodni postopki, v katerih so zoper družbo vloženi premoženjski zahtevki, in če zoper družbo ne poteka izterjava na podlagi izvršilnih naslovov, ki so jih izdala sodišča ali drugi organi. V zunajsodnem stečajnem postopku se o zadevah, za katere je pristojno sodišče, odloča na skupščini upnikov družbe.

Postopek prestrukturiranja se lahko uvede zoper pravno osebo, ki:

še ni prenehala poslovati;

ne gre v stečaj ali še ni v stečaju;

je bila ustanovljena vsaj tri leta pred vložitvijo predloga za prestrukturiranje pri sodišču;

v zvezi s katero je preteklo vsaj pet let od:

(a) sodne odločbe o končanju prestrukturiranja;

(b) odredbe sodišča, da se prestrukturiranje ustavi, ker so vsi upniki umaknili svoje terjatve ali ker je družba v prestrukturiranju izpolnila zahteve vseh upnikov pred rokom, določenim v načrtu prestrukturiranja.

Stečajni postopek se lahko uvede v zvezi s fizično osebo, ki je insolventna in ravna v dobri veri. Fizična oseba se lahko razglasi za insolventno, če ne more izpolniti zapadlih dolžniških obveznosti v znesku, ki presega 25 minimalnih mesečnih plač, kot jih odobri litovska vlada.

Ravnanje fizične osebe v dobri veri se ugotovi na podlagi presoje, ali je predložila popolne in točne informacije ter ali je postala insolventna med ravnanjem v dobri veri, tj. ali so dejanja fizične osebe v zadnjih treh letih izpolnjevala merili ustrezne skrbnosti in vestnosti ter fizična oseba ni zavestno dopuščala kopičenja neporavnanih dolgov.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolжник pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Stečajno maso družbe sestavlja celotno premoženje družbe, ki gre v stečaj ali je v postopku prestrukturiranja, ne glede na vrsto premoženja (premično ali nepremično, opredmeteno ali neopredmeteno, premoženjske pravice itd.) ali njegovo lokacijo. Premoženje ali prihodki, ki jih družba pridobi med stečajem ali prestrukturiranjem, se prav tako štejejo v njeno stečajno maso in porabijo za poplačilo terjatev upnikov. V primeru stečaja je razvrstitev terjatev upnikov določena z zakonom, pri prestrukturiranju pa prikazana v načrtu prestrukturiranja. V stečajnem postopku se unovči celotna stečajna masa, dobljena sredstva pa se porabijo za kritje stroškov stečajnega postopka in poplačilo terjatev upnikov. Nasprotno pa se v primeru prestrukturiranja unovči samo premoženje, določeno v načrtu prestrukturiranja.

Za prihodke iz poslovanja podjetja v stečaju se uporablja poseben postopek: ti prihodki se porabijo za kritje zadevnih stroškov poslovanja. Vsa plačila, povezana s poslovnimi dejavnostmi, se obdelajo prek posebnega računa družbe, namenjenega poslovnim dejavnostim (poslovni račun družbe), ki se ne sme uporabiti za plačila drugim upnikom.

Če gre v stečaj fizična oseba, se upošteva celotno njeno premoženje, ne glede na njegovo vrsto (premično/nepremično, opredmeteno/neopredmeteno, lastninske pravice itd.) ali lokacijo. Izključena je samo gotovina, ki jo ima fizična oseba in ne presega minimalne mesečne plače. Upniki se poplačajo iz prihodkov od prodaje celotnega premoženja te osebe (s spodaj naštetimi izjemami).

V stečajnem postopku za fizične osebe ima fizična oseba, ki gre v stečaj, pravico, da določen del svojega dohodka porabi za kritje svojih osnovnih potreb. Ta znesek določi sodišče ob uvedbi stečajnega postopka, pri čemer upošteva potrebe fizične osebe in njenih vzdrževanih članov; ko sodišče potrdi načrt za ponovno vzpostavitev solventnosti fizične osebe, se v načrtu določi znesek, ki ga ima na voljo fizična oseba.

Poseben status imata tudi edino prebivališče fizične osebe, ki ga ta oseba in/ali njeni vzdrževani družinski člani potrebujejo za osnovne potrebe, in morebitno premoženje, potrebno za samozaposlitvene in/ali kmetijske dejavnosti fizične osebe. Fizična oseba v stečaju lahko prav tako obdrži pravico do zadevnega premoženja, tudi če je to pod hipoteko, če se tako dogovori s hipotekarnim upnikom in s tem niso kršene pravice drugih upnikov.

4 Kakšna pooblastila imata dolжник in stečajni upravitelj?

V postopku stečaja družbe imenovani stečajni upravitelj prevzame upravljanje družbe, razpolaga z njeno stečajno maso, organizira odprodajo stečajne mase in z izkupičkom poplača upnike ter sprejme vse potrebne ukrepe za prenehanje družbe. Glavne naloge stečajnega upravitelja družbe so, da:

zastopa družbo ter zagovarja njene interese in interese njenih upnikov;

prevzame upravljanje družbe v stečaju in stečajne mase;

prekine pogodbe družbe, ki se ne bodo več izvajale (tudi pogodbe s člani upravnih organov in zaposlenimi);

zaprosi za denarna sredstva iz jamstvenega sklada za poplačilo upnikov/zaposlenih;

po potrebi sklene začasne pogodbe o delu ali storitvah, potrebne za namene stečajnega postopka;

preveri prijavljene terjatve upnikov in njihov seznam predloži v potrditev sodišču;

nadzoruje poslovne dejavnosti družbe v stečaju;

preveri posle, ki jih je družba sklenila v treh letih pred uvedbo stečajnega postopka;

izpodbija posle družbe pred sodiščem, če so v nasprotju z njenimi operativnimi cilji in so morda prispevali k njeni nezmožnosti za poplačilo upnikov;

kadar je to upravičeno, sodišču predlaga, naj za stečaj razglasi, da je bil naklepno povzročen;

sklicuje skupščine upnikov;

pripravi osnutke poročil o dejavnostih in jih predloži skupščini upnikov;

zbere in predloži letne in vmesne računovodske izkaze družbe;

izvrši sklepe sodišča in skupščine upnikov;

zagotavlja informacije o stečajnem postopku;

organizira prodajo premoženja družbe v stečaju;

s sredstvi, pridobljenimi v stečajnem postopku, poplača upnike;

opravi dejanja, potrebna za prenehanje družbe in njen izbris iz registra.

V primeru prestrukturiranja družbe imenovani upravitelj prestrukturiranja deluje kot strokovni svetovalec in neodvisni nadzornik postopkov prestrukturiranja.

Glavne naloge upravitelja prestrukturiranja so, da:

pomaga pri pripravi in upoštevanju načrta prestrukturiranja družbe ter poskrbi za pripravo osnutka načrta prestrukturiranja, njegovo predložitev v potrditev in izvedbo v roku, ki ga določi sodišče;

pripravi pisni sklep o izvedljivosti osnutka načrta prestrukturiranja;

nadzoruje dejavnosti upravnih organov družbe v prestrukturiranju, kolikor so povezane z izvajanjem načrta prestrukturiranja, člane upravnih odborov družbe obvešča o ugotovljenih pomanjkljivostih pri njihovih dejavnostih in določi datum za njihovo odpravo ter sodišču predlaga odstavitev upravnih organov družbe;

sklicuje skupščine upnikov družbe, njenih družbenikov, lastnikov ali zastopnikov institucije, ki izvršuje pravice in obveznosti lastnika državnega ali občinskega podjetja, ter da sodeluje na teh skupščinah brez glasovalnih pravic;

zagotavlja informacije v zvezi s postopkom prestrukturiranja in sodišče obvešča o napredku pri izvajanju načrta prestrukturiranja.

Upravitelj prestrukturiranja je skupaj z upravnimi organi družbe v prestrukturiranju odgovoren za izvajanje načrta prestrukturiranja, ki ga je potrdilo sodišče.

V primeru stečaja fizične osebe imenovani stečajni upravitelj razpolaga s premoženjem fizične osebe, organizira njegovo prodajo in z izkupičkom poplača upnike. Glavne naloge upravitelja v primeru stečaja fizične osebe so, da:

razpolaga s premoženjem fizične osebe in sredstvi na depozitnem računu;

vknjiži vsa sredstva, ki jih prejme fizična oseba, in njihovo porabo;

organizira prodajo premoženja fizične osebe in poplača upnike;

sklicuje skupščine upnikov in na njih sodeluje brez glasovalnih pravic;

zagotavlja informacije o postopku stečaja fizične osebe in predloži poročilo o izvajanju načrta za ponovno vzpostavitev solventnosti;

predlaga spremembe načrta za ponovno vzpostavitev solventnosti;

fizično osebo zastopa v postopku izterjave premoženja v imenu fizične osebe v stečaju in ukrepa za izterjavo dolgov od dolžnikov;

brani pravice in legitimne interese fizične osebe in vseh upnikov;

oceni primernost samozaposlitvenih in/ali kmetijskih dejavnosti fizične osebe.

Fizična oseba, ki gre v stečaj, si mora po najboljših močeh prizadevati za poplačilo terjatev upnikov. V ta namen mora fizična oseba v stečaju, če je le mogoče, imeti službo ali se ukvarjati z drugimi dejavnostmi za ustvarjanje dohodka, biti dejavna pri iskanju zaposlitve ali bolje plačane službe, dohodek nameniti poplačilu terjatev upnikov ter pripraviti osnutek načrta za ponovno vzpostavitev solventnosti, ga po potrditvi sodišča izvajati in sodelovati z

imenovanim stečajnim upraviteljem.

Med stečajnim postopkom ima fizična oseba v stečaju pravico, da dobiva informacije od stečajnega upravitelja, da se udeležuje skupščin upnikov in ugovarja njihovim nezakonitim sklepom, zahteva zamenjavo stečajnega upravitelja in terja odškodnino, če upravitelj ne izpolnjuje ustrezno svojih nalog.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

V primeru stečaja družbe in tudi osebnega stečaja je od izdaje sklepa sodišča o začetku stečajnega postopka prepovedan pobot terjatev med osebo v

stečaju in terjatvami upnikov, razen pobotov, dovoljenih z določbami davčne zakonodaje v zvezi s poboti v primeru preplačila davka (davčna razlika).

Od dneva začetka postopka prestrukturiranja družbe na podlagi sklepa sodišča do dneva izdaje sodnega sklepa o odobritvi načrta prestrukturiranja se morebitni poboti terjatev družbe s terjatvami njenih upnikov začasno ustavijo. Pozneje so taki poboti dovoljeni v skladu z načrtom prestrukturiranja, ki ga je

potrdilo sodišče.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolжник?

V primeru stečaja družbe imenovani stečajni upravitelj v 30 dneh od začetka veljavnosti sklepa sodišča o začetku stečajnega postopka zadevne osebe obvesti, da se obstoječe pogodbe družbe (razen pogodb o zaposlitvi in pogodb, ki družbi v stečaju dajejo pravico do terjatve) ne bodo izvajale in da je treba zanje šteti, da so se iztekle.

Z začetkom veljavnosti sklepa sodišča o začetku stečajnega postopka upravni organi družbe izgubijo pooblastila, upravitelj družbe pa članom odborov in direktorju družbe s 15-dnevnim odpovednim rokom odpove pogodbe o zaposlitvi ali civilnopravne pogodbe.

Stečajni upravitelj preostale zaposlene obvesti o skorajšnji odpovedi njihovih pogodb o zaposlitvi v treh delovnih dneh od začetka veljavnosti sklepa sodišča o začetku stečajnega postopka zoper družbo in v 15 delovnih dneh od navedenega obvestila odpove pogodbe o zaposlitvi z zaposlenimi. Z odpuščenimi delavci, ki so še naprej potrebni za dokončanje postopka stečaja družbe, se sklenejo pogodbe o zaposlitvi za določen čas. Potrebno število takih članov

osebja po delovnih mestih se določi na skupščini upnikov.

Prestrukturiranje družbe ne vpliva na veljavne dogovore pravnega subjekta. Vse podpisane pogodbe se ocenijo z vidika koristnosti, v načrtu prestrukturiranja pa se predvidi odpoved neizvedljivih pogodb. Te pogodbe se odpovedo po običajnem postopku, saj zakon ne vsebuje posebnih določb za prenehanje pogodb med postopkom prestrukturiranja.

V postopku stečaja fizične osebe se v načrtu za ponovno vzpostavitev solventnosti določijo pogodbe, ki bodo prekinjene, in pogodbe, katerih izvajanje se bo nadaljevalo. Ko sodišče potrdi načrt za ponovno vzpostavitev solventnosti, mora fizična oseba, ki gre v stečaj, zadevne osebe obvestiti o pogodbah, ki bodo v skladu z načrtom za ponovno vzpostavitev solventnosti prekinjene.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

V primeru stečaja družbe ali fizične osebe je treba terjatve posameznih upnikov prenesti na imenovanega stečajnega upravitelja. Terjatve nato potrdi sodišče, spor glede dejanske podlage ali zneska posamezne terjatve pa se obravnava v stečajnem postopku.

V primeru postopka prestrukturiranja družbe se terjatve, nastale pred uvedbo postopka prestrukturiranja, prijavijo pri imenovanem upravitelju za prestrukturiranje v roku, ki ga določi sodišče. Terjatve nato potrdi sodišče, spor glede dejanske podlage ali zneska posamezne terjatve pa se obravnava v postopku prestrukturiranja. Terjatve posameznih upnikov, ki nastanejo po uvedbi postopka prestrukturiranja, se prijavijo, zadevni spori pa se rešujejo po običajnem postopku.

Sodni izvršitelj mora po uvedbi stečajnega postopka ali postopka prestrukturiranja ustaviti izvršilne ukrepe in postopke izvršbe ter izvršilne naslove posredovati sodišču, ki je začelo zadevni stečajni postopek ali postopek prestrukturiranja.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Če se pred izdajo sklepa sodišča o razpisu obravnave v zadevi, v kateri so bili zoper toženo stranko vloženi premoženjski zahtevki, izkaže, da je bil zoper toženo stranko uveden stečajni postopek, se postopek v zvezi s premoženjskimi zahtevki zoper toženo stranko ustavi in predloži sodišču, ki obravnava stečaj. V drugih primerih, npr. (a) če je bil v trenutku, ko se izve, da je stečajnega postopka zoper toženo stranko uveden stečajni postopek, že izdan sklep sodišča o razpisu obravnave v zadevi, ali (b) če se v zvezi s toženo stranko uvede postopek prestrukturiranja, dejstvo, da je bil v zvezi s toženo stranko uveden postopek prestrukturiranja, ni podlaga za predložitev zadeve sodišču, ki odloča o zadevni pravdi v okviru stečaja ali prestrukturiranja.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Ključne pravice upnikov v postopku stečaja družbe so naslednje:

da pri sodišču predlagajo stečajni postopek zoper insolventno družbo;

da se odločijo za uvedbo zunajsodnega stečajnega postopka;

da svoje terjatve v roku, ki ga določi sodišče, prijavijo pri imenovanem stečajnem upravitelju družbe;

da se udeležijo skupščin upnikov in glasujejo o:

potrditvi poročil o dejavnosti, ki jih predstavi upravitelj;

potrditvi in spremembi ocene stroškov postopka;

potrditvi cene prodaje premoženja družbe;

potrditvi letnih računovodskih izkazov, sestavljenih med postopki stečaja družbe;

poslovnih dejavnosti družbe (njihovem nadaljevanju, podaljšanju, omejitvi in prenehanju, potrditvi ocene stroškov itd.);

številu in delovnih mestih članov osebja, ki jih je treba zaposliti med postopki stečaja družbe;

nagradi upravitelju;

dogovorih z upniki;

predlogu za odstavek upravitelja;

drugih zadevah;

da v okviru postopka, določenega na skupščini upnikov, od upravitelja prejemajo informacije o napredku stečajnega postopka družbe;

da izpodbijajo posle, ki jih je sklenila družba (paulijanska tožba);

da pri sodišču vložijo pritožbo za razglasitev, da je bil stečaj naklepno povzročen;

da izpodbijajo sklepe skupščine upnikov;

da pri sodišču vložijo pritožbo za odstavitev upravitelja;

da se njihove terjatve poplačajo iz premoženja in prihodkov, ki jih prejme družba v stečaju.

Ključne pravice upnikov v postopku stečaja fizične osebe so naslednje:

da v roku, ki ga določi sodišče, pri stečajnem upravitelju prijavijo svoje terjatve, ki so nastale pred uvedbo stečajnega postopka zoper fizično osebo;

da zahtevajo poplačilo terjatev v skladu s postopkom, določenim v načrtu;

da se udeležujejo skupščin upnikov (ko se za fizično osebo v stečaju sprejme načrt za ponovno vzpostavitev solventnosti, je treba vsaj vsakih šest mesecev sklicati skupščino upnikov) in glasujejo o:

pritožbah upnikov zoper dejanja stečajnega upravitelja;

zahtevi, naj stečajni upravitelj predloži poročila o dejavnostih;

potrditvi in spremembi ocene stroškov stečajnega postopka;

potrditvi cene prodaje dolžnikovega premoženja;

samozaposlitvenih in/ali kmetijskih dejavnostih fizične osebe (njihovem nadaljevanju, začetku, podaljšanju, omejitvi, prenehanju itd.);

predlogih za posodobitev načrta za ponovno vzpostavitev solventnosti;

predlogu za zamenjavo stečajnega upravitelja;

drugih zadevah;

da v okviru postopka, določenega na skupščini upnikov, od stečajnega upravitelja prejemajo informacije o napredku stečajnega postopka;

da pomagajo pri izpolnjevanju dolžniških obveznosti;

da predlagajo predloge v zvezi z načrtom za ponovno vzpostavitev solventnosti;

da se obrnejo na upniški odbor glede dejavnosti ali zamenjave stečajnega upravitelja ali da predlagajo drugega kandidata za stečajnega upravitelja;

da vložijo pritožbo zoper sklepe skupščine upnikov v 14 dneh od dneva, ko so bili ali bi morali biti seznanjeni z njimi;

da pri sodišču predlagajo prenehanje stečajnega postopka zoper fizično osebo;

da pri sodišču predlagajo odstavitev stečajnega upravitelja;

da se njihove terjatve poplačajo iz premoženja in prihodkov, ki jih prejme fizična oseba v stečaju.

Ključne pravice upnikov v postopku prestrukturiranja družbe so naslednje:

da pri imenovanem upravitelju prestrukturiranja prijavijo terjatve, ki so nastale pred uvedbo postopka prestrukturiranja zoper dolžnika;

da se udeležujejo skupščin upnikov in glasujejo o:

potrditvi načrta prestrukturiranja;

odstavitvi upravitelja prestrukturiranja in predlogu drugega kandidata za upravitelja prestrukturiranja;
pobudi za omejitve pristojnosti upravnih organov družbe;
pobudi za prenehanje postopka prestrukturiranja družbe v primeru neizvajanja ali neustreznega izvajanja načrta prestrukturiranja;
zahtevi za podaljšanje obdobja izvajanja načrta prestrukturiranja;
drugih zadevah;
da od upravnega organa družbe in upravitelja prestrukturiranja prejema informacije o prestrukturiranju družbe, razen informacij, ki so poslovna/panožna skrivnost;
da pomagajo pri izpolnjevanju dolžniških obveznosti;
da upravitelju prestrukturiranja ali upravnemu organu družbe predlagajo predloge v zvezi z načrtom prestrukturiranja;
da se obrnejo na upniški odbor glede dejavnosti upravitelja prestrukturiranja ali njegove zamenjave;
da vložijo pritožbo zoper sklepe skupščine/odbora upnikov v 14 dneh od dneva, ko so bili ali bi morali biti seznanjeni z njimi;
da se jim med postopkom prestrukturiranja poplačajo terjatve.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Ko v primeru družbe v stečaju začne veljati sklep sodišča o uvedbi stečajnega postopka zoper družbo, njeni upravni organi izgubijo pooblastila, imenovani stečajni upravitelj pa upravlja in uporablja premoženje družbe v stečaju ter razpolaga s sredstvi družbe na bančnih računih. Upravitelj organizira prodajo premoženja družbe v stečaju in ga proda ali prenese na upnike. Za prodajo različnih vrst premoženja se uporabljajo različni postopki. Tako se nepremičnine ali premoženje pod hipoteko in premoženje, katerega vrednost presega 250-kratnik osnovnih socialnih prejemkov, prodajo na javni dražbi, pokvarljivo blago pa se proda po ceni, ki jo upravitelj določi na podlagi tržnih cen. Postopek in prodajna cena za drugo premoženje se določita na skupščini upnikov družbe v stečaju. V zvezi s prodajo nekaterih vrst premoženja (kot so vrednostni papirji in radioaktivne snovi) veljajo še dodatne regulativne zahteve.

Ko je družba v postopku prestrukturiranja, njeni upravni organi še naprej nadzorujejo njene dejavnosti in razpolagajo z njenimi sredstvi, vendar morajo upoštevati potrjeni načrt prestrukturiranja. Med prestrukturiranjem dejavnosti upravnih organov družbe nadzoruje upravitelj prestrukturiranja, ki ga imenuje sodišče. V obdobju od začetka postopka prestrukturiranja do potrditve načrta prestrukturiranja (to je v obdobju priprave načrta prestrukturiranja) je brez dovoljenja sodišča prepovedano prodati, prenesti lastništvo ali dati na voljo v brezplačno uporabo družbo ali njen del, njena dolgoročna sredstva, nepremičnine, razvrščene med kratkoročna sredstva ali lastninske pravice, družba, ki se prestrukturira, pa ne sme dajati poroštev ali jamstev ali kako drugače jamčiti za izpolnitev obveznosti drugih strank.

Fizični osebi, ki gre v stečaj, ni dovoljeno razpolagati s premoženjem, ki je v njeni lasti. S premoženjem fizične osebe, ki gre v stečaj, razpolaga stečajni upravitelj na podlagi načrta za ponovno vzpostavitev solventnosti fizične osebe, ki ga je potrdilo sodišče. Fizična oseba, ki gre v stečaj, lahko porabi samo mesečni znesek, namenjen njenim osnovnim potrebam, in sredstva, ki jih potrebuje za nadaljevanje dejavnosti. Znesek, potreben za izpolnjevanje osnovnih potreb v obdobju od uvedbe stečajnega postopka do potrditve načrta za ponovno vzpostavitev solventnosti, določi sodišče; ko je načrt za ponovno vzpostavitev solventnosti potrjen, je v njem opredeljen navedeni znesek.

Med postopkom stečaja fizične osebe stečajni upravitelj organizira prodajo premoženja, potrebnega za poplačilo terjatev upnikov, po vrstnem redu in v rokih, ki so opredeljeni v načrtu za ponovno vzpostavitev solventnosti. Začetna prodajna cena premoženja se glede na njegovo prodajno ceno, določeno v načrtu za ponovno vzpostavitev solventnosti, in tržno ceno premoženja, ki se prodaja, odobri na skupščini upnikov. Premoženje se lahko po nižji ceni, kot je določena v načrtu za ponovno vzpostavitev solventnosti, proda samo s soglasjem fizične osebe v stečaju.

Nepremičnine in premoženje pod hipoteko se prodata na javni dražbi (razen premoženja, katerega začetna cena je nižja od nadomestila za organizacijo javne dražbe). Cena premoženja, ki ga ni bilo mogoče prodati na dveh javnih dražbah, ter prodajna cena in postopek za preostalo premoženje se določijo na skupščini upnikov. Neprodano premoženje se lahko na zahtevo upnikov izroči upnikom, če se s tem soglaša na skupščini upnikov.

Če s fizično osebo živijo mladoletni otroci (posvojeni otroci) in/ali osebe v skrbništvu/varstvu in vzgoji, se njihovo edino prebivališče (ne glede na to, ali je pod hipoteko) na podlagi sodne odločbe ne sme prodati prej kot šest mesecev po potrditvi načrta. V tem obdobju mora fizična oseba kupiti ali najeti nov dom.

Fizična oseba se lahko s hipotekarnim upnikom dogovori, da bo med stečajnim postopkom obdržala pravico do premoženja, ki je pod hipoteko (običajno je to prebivališče). Tako premoženje se ne sme prodati.

Za prodajo nekaterih vrst premoženja (kot so vrednostni papirji in radioaktivne snovi) lahko veljajo še dodatne regulativne zahteve.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Po uvedbi stečajnega postopka zoper družbo njene poslovne dejavnosti navadno prenehajo, zato na njihovi podlagi ne morejo nastati nove terjatve v zvezi z družbo. Če družba po uvedbi stečaja posluje še naprej (to je mogoče, če se s poslovanjem zmanjšujejo izgube), se terjatve, nastale na podlagi navedenih dejavnosti, krijejo iz prihodkov od takih dejavnosti. Vse terjatve, ki jih ni bilo mogoče kriti iz navedenih prihodkov, so terjatve tretjega reda, ki morajo biti poplačane po običajnem postopku (glej tudi odgovor na vprašanje 13).

Terjatve, ki nastanejo po začetku prestrukturiranja družbe, se poplačajo po običajnem postopku, saj zakonodaja ne vsebuje posebnih določb v zvezi s tem. Po začetku stečajnega postopka za fizično osebo sodišče sprejme in potrdi terjatve upnikov zoper samozaposlitvene in/ali kmetijske dejavnosti in dolžniške obveznosti, ki jih je fizična oseba v stečaju prevzela za izvedbo navedenih dejavnosti in/ali stečajnih postopkov. Ko so navedene terjatve potrjene, se načrt za ponovno vzpostavitev solventnosti fizične osebe v stečaju posodobi. Druge terjatve, prijavljene po uvedbi stečajnega postopka zoper fizično osebo, se poplačajo po običajnem postopku, saj zakonodaja ne vsebuje posebnih določb v zvezi s tem.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

V primeru stečaja družb in fizičnih oseb ter v primeru prestrukturiranja družbe sodišče, ki začne stečaj ali prestrukturiranje, določi rok, do katerega lahko upniki prijavijo terjatve pri imenovanem stečajnem upravitelju ali upravitelju prestrukturiranja in predložijo ustrezne dokaze za utemeljitev terjatev. Pri stečaju ali prestrukturiranju družbe je določeno največ 45-dnevno obdobje, pri stečaju fizične osebe pa najmanj 15- in največ 30-dnevno obdobje. Imenovani upravitelj preizkusi prijavljene terjatve, in če njihov obstoj ali znesek nista sporna, jih predloži sodišču v potrditev. Če upravitelj prereka terjatve ali njihov del, o tem odloči sodišče. Zoper sklep sodišča o potrditvi upnikove terjatve je mogoče vložiti pritožbo. Če se terjatve prijavijo po roku, ki ga za njihovo prijavo določi sodišče, se lahko rok podaljša, če se razlogi za zamudo roka priznajo kot veljavni.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Terjatve upnikov, zavarovane z zastavo ali hipoteko, se najprej poplačajo iz sredstev, dobljenih s prodajo dolžnikovega premoženja pod hipoteko, ali s prenosom premoženja pod hipoteko na upnika. Če vrednost premoženja pod hipoteko ne zadostuje za kritje terjatve hipotekarnega upnika, se preostali neporavnani del terjatve v primeru stečaja družbe šteje za terjatev tretjega reda, v primeru prestrukturiranja ali stečaja fizične osebe pa za terjatev drugega reda. V primeru stečaja fizične osebe se lahko sklene dogovor o tem, da se premoženje pod hipoteko ne proda. V takem primeru se v načrtu za ponovno vzpostavitev solventnosti določijo mesečna plačila hipotekarnemu upniku.

Če se s prodajo premoženja pod hipoteko dobi več sredstev, kot je potrebno za poplačilo hipotekarnega upnika, se preostali del sredstev nameni poplačilu terjatev drugih upnikov.

Terjatve drugih upnikov se poplačajo na podlagi razvrstitve terjatev in po stopnjah.

V primeru stečaja družbe se terjatve upnikov poplačajo v dveh stopnjah. Na prvi stopnji se terjatve upnikov poplačajo brez obresti in kazni za zamudo; obresti in kazni se plačajo na drugi stopnji. Na vsaki stopnji se terjatve upnika nižjega reda poplačajo po tem, ko se na zadevni stopnji v celoti poplačajo terjatve upnika višjega reda. Če premoženje ne zadostuje za popolno poplačilo terjatev enega reda na eni stopnji, je treba navedene terjatve poplačati sorazmerno glede na znesek posameznega upnika.

Terjatve prvega reda so terjatve zaposlenih, ki izhajajo iz zaposlitvenega razmerja; terjatve za odškodnino zaradi pohabljenja, druge telesne poškodbe, poklicne bolezni ali smrti zaradi nezgode pri delu (te terjatve se lahko krijejo iz jamstvenega sklada) in terjatve kmetijskih podjetij, ki zahtevajo plačilo za prodane kmetijske proizvode (do 40 % takih terjatev se lahko poplača iz državnih proračunskih sredstev, ki jih za to nameni ministrstvo za kmetijstvo). Terjatve drugega reda so terjatve v zvezi z davki in drugimi prispevki v državni proračun in proračun za socialno varnost ter prispevki za obvezno zdravstveno zavarovanje; v zvezi z denarjem, izposojenim v imenu države, in posojili, zavarovanimi s poroštvom države ali jamstvene ustanove, za katero jamči država; in v zvezi s podporo, dodeljeno iz sredstev Evropske unije in sredstev državnega proračuna.

Vse druge terjatve upnikov so terjatve tretjega reda.

V primeru prestrukturiranja družbe se terjatve upnikov poplačajo v dveh stopnjah. Na prvi stopnji se terjatve upnikov poplačajo brez obresti in kazni za zamudo; obresti in kazni se plačajo na drugi stopnji.

Terjatve prvega reda so terjatve zaposlenih, ki izhajajo iz zaposlitvenega razmerja; terjatve za odškodnino zaradi pohabljenja, druge telesne poškodbe, poklicne bolezni ali smrti zaradi nezgode pri delu; terjatve fizičnih in pravnih oseb, ki zahtevajo plačilo za kmetijske pridelke, dobavljene za predelavo; in terjatve upnikov, zavarovane z zastavo in/ali hipoteko, ki ne presegajo vrednosti premoženja, ki je bilo zastavljeno in med prestrukturiranjem ni naprodaj. Terjatve drugega reda so preostale terjatve upnikov, razen terjatev tretjega reda in zavarovanih terjatev, če zastavljeno premoženje med prestrukturiranjem ni naprodaj.

Terjatve v zvezi s posojili, ki seodobrijo med prestrukturiranjem in niso zavarovane, se poplačajo za terjatvami prvega reda in pred terjatvami drugega reda. Terjatve tretjega reda so terjatve – ki ne izhajajo iz zaposlitvenega razmerja – članov podjetja v prestrukturiranju, ki so postali upniki podjetja pred uvedbo postopka prestrukturiranja in ki sami ali skupaj z drugimi člani nadzorujejo podjetje v prestrukturiranju.

Na vsaki stopnji se terjatve upnikov nižjega reda poplačajo po tem, ko se na zadevni stopnji v celoti poplačajo terjatve upnikov višjega reda. Če premoženje ne zadostuje za popolno poplačilo terjatev enega reda na eni stopnji, je treba navedene terjatve poplačati sorazmerno glede na znesek, dolgovan posameznemu upniku.

V primeru stečaja fizične osebe se terjatve upnikov poplačajo v dveh stopnjah. Na prvi stopnji se terjatve upnikov poplačajo brez obresti in kazni za zamudo; obresti in kazni se plačajo na drugi stopnji.

Terjatve prvega reda so terjatve zaposlenih, ki izhajajo iz zaposlitvenega razmerja; terjatve za odškodnino zaradi pohabljenja, druge telesne poškodbe, poklicne bolezni ali smrti zaradi nezgode pri delu (te terjatve se lahko krijejo iz jamstvenega sklada); denarne terjatve za preživitino za otroka in terjatve kmetijskih podjetij, ki zahtevajo plačilo za prodane kmetijske proizvode (take terjatve se lahko poplačajo iz posebnih sredstev, ki jih za to nameni litovsko ministrstvo za kmetijstvo).

Med prvi in drugi red se uvrščajo terjatve upnikov, ki izhajajo iz samozaposlitvenih in/ali kmetijskih dejavnosti med stečajnim postopkom zoper fizično osebo, in terjatve, ki izhajajo iz dolžniških obveznosti v zvezi s samozaposlitvijo ali stroški stečajnega postopka.

Vse druge terjatve upnikov so terjatve drugega reda.

Na vsaki stopnji se terjatve upnikov nižjega reda poplačajo po tem, ko se na zadevni stopnji v celoti poplačajo terjatve upnikov višjega reda. Če premoženje ne zadostuje za popolno poplačilo terjatev upnikov enega reda na eni stopnji, je treba navedene terjatve poplačati sorazmerno glede na znesek, dolgovan posameznemu upniku.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Med postopkom stečaja družbe se lahko sklene dogovor z upniki. Po podpisu takega dogovora se stečajni postopek konča in družba nadaljuje redno poslovanje ob hkratnem izvajanju dogovora.

V stečaju družbe so dogovori z upniki mogoči na vseh stopnjah stečajnega postopka do začetka veljavnosti sklepa sodišča o prenehanju družbe zaradi stečaja. Take dogovore lahko predlagajo upniki, upravitelj in lastniki družbe. Stečajni upravitelj mora predlagati dogovor z upniki, preden se začne izterjava iz premoženja lastnika podjetja z neomejeno odgovornostjo (če tako podjetje nima premoženja ali njegovo premoženje ne zadostuje za kritje sodnih in upravnih stroškov ter za poplačilo terjatev upnikov). V dogovoru je treba navesti olajšave, ki jih upniki priznavajo družbi, njihove terjatve, zaveze družbe, načine in roke za poplačilo terjatev upnikov ter odgovornost za neupoštevanje poravnave.

Dogovor z upniki se šteje za sklenjen, če ga podpišejo upniki, katerih neporavnane terjatve pomenijo vsaj dve tretjini vrednosti vseh preostalih neporavnanih terjatev pred datumom dogovora. Dogovor potrdi sodišče, pri zunajsodnem stečajnem postopku pa notar.

V primeru prestrukturiranja družbe ali stečaja fizične osebe dogovori z upniki niso mogoči, čeprav se lahko postopek prestrukturiranja in stečajni postopek v zvezi s fizično osebo končata, če se upniki odpovedo svojim terjatvam ali dolжник poplača vse njihove terjatve, ki jih je potrdilo sodišče in so vključene v načrt prestrukturiranja ali načrt ponovne vzpostavitve solventnosti za fizično osebo.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Po prodaji premoženja družbe v primeru stečaja družbe se družba likvidira in izbriše iz registra pravnih subjektov. Morebitne preostale neporavnane terjatve upnikov se ne poplačajo. Če se po likvidaciji družbe pojavi premoženje, se njegova vrednost uporabi za poplačilo morebitnih preostalih neporavnanih terjatev upnikov.

V primeru prestrukturiranja družba nadaljuje običajno poslovanje, upniki pa imajo enake pravice kot pri družbi, ki običajno posluje.

Po koncu stečajnega postopka za fizično osebo imajo upniki pravico zahtevati, naj fizična oseba poplača morebitne preostale neporavnane terjatve za odškodnino zaradi pohabljenja ali druge telesne poškodbe, za preživitino za otroka, za plačilo glob državi zaradi morebitnih upravnih kršitev ali kaznivih dejanj fizične osebe in nadomestilo za škodo, povzročeno s kaznivimi dejanji, ter poplačilo morebitnih preostalih neporavnanih terjatev, zavarovanih z zastavo ali hipoteko (če zastavljeno premoženje ni bilo namenjeno prodaji med stečajnim postopkom). Morebitne druge terjatve upnikov, navedene v načrtu za ponovno vzpostavitev solventnosti, ki ostanejo neporavnane, se odpišejo, upniki pa izgubijo pravico zahtevati njihovo poplačilo.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

V primeru stečaja podjetja se upravni stroški krijejo iz sredstev družbe, vključno z morebitnimi stroški, nastalimi med stečajnim postopkom. Če družba nima nobenih ali zadostnih sredstev za kritje stroškov stečajnega postopka, lahko te stroške plača oseba, ki je vložila predlog za stečaj, ali pa se imenuje stečajni upravitelj, ki se strinja s prevzemom tveganja, da sredstva, pridobljena med stečajnim postopkom, morda ne bodo zadostovala za kritje sodnih in upravnih stroškov, pri čemer se v takem primeru stroški stečajnega postopka krijejo iz sredstev upravitelja.

Ob uvedbi stečajnega postopka zoper družbo sodišče določi znesek, ki ga lahko upravitelj porabi za kritje upravnih stroškov družbe, ki gre v stečaj, dokler se na skupščini upnikov ne potrdi ocena upravnih stroškov. Za naslednja obdobja se ocena stroškov stečajnega postopka potrdi na skupščini upnikov družbe v stečaju. Stečajni upravitelj nima pravice prekoračiti potrjene ocene upravnih stroškov, razen če so iz nepredvidenih razlogov potrebni nujni ukrepi za zaščito interesov družbe in njenih upnikov.

V primeru prestrukturiranja družbe se upravni stroški krijejo iz sredstev družbe, vključno z morebitnimi stroški, nastalimi med postopkom prestrukturiranja. Ob uvedbi postopka prestrukturiranja sodišče potrdi oceno upravnih stroškov za obdobje od datuma začetka veljavnosti sklepa sodišča o uvedbi postopka prestrukturiranja do datuma začetka veljavnosti sklepa sodišča o potrditvi načrta prestrukturiranja. Znesek stroškov prestrukturiranja za naslednje obdobje je določen v potrjenem načrtu prestrukturiranja.

Stroški stečajnega postopka fizične osebe se krijejo iz katere koli vrste sredstev fizične osebe, vključno s sredstvi, prejetimi med stečajnim postopkom. Ocena stroškov stečajnega postopka se potrdi in spremeni na skupščini upnikov, znesek nagrade stečajnega upravitelja pa se določi v izvajalski pogodbi med fizično osebo in stečajnim upraviteljem.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbijnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Vsak posel dolžnika, s katerim se kršijo pravice upnikov, lahko imenovani upravitelj v postopku zaradi insolventnosti ali posamezni upnik izpodbija na podlagi paulijanske tožbe; zastaralni rok za vložitev tožbe, ki začne teči na dan, ko je posel postal ali bi moral postati znan, je eno leto. Za uspešno izpodbijanje posla na podlagi paulijanske tožbe morajo biti izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

upnik mora imeti nesporno in veljavno terjatev, to pomeni, da dolžnik bodisi ni v celoti izpolnil svoje obveznosti bodisi jo je izpolnil neustrezno;

z zadevnim poslom morajo biti kršene pravice upnika. Pravice upnika so kršene, če dolžnik zaradi posla postane insolventen, ali če solventni dolžnik da prednost drugemu upniku, ali če se s poslom, zaradi katerega dolžnik sicer ne postane insolventen, spremeni (zmanjša) zmožnost dolžnika, da izpolni obveznost do upnika, na primer če se zmanjša vrednost dolžnikovega premoženja (to se na primer lahko zgodi, če je cena, prejeta za prodano premoženje, znatno nižja od tržne);

dolžniku ni bilo treba skleniti izpodbijanega posla;

dolžnik ni ravnal v dobri veri, ker je vedel, da bodo s poslom kršene pravice upnikov;

tretja oseba, ki je z dolžnikom sklenila dvostranski posel v zameno za nadomestilo, ni ravnala v dobri veri.

Prav tako je v času stečaja ali prestrukturiranja z zakonom prepovedano razpolaganje z dolžnikovim premoženjem (glej tudi odgovor na vprašanje 10), posli, ki jih je dolžnik sklenil ob kršitvi navedenih prepovedi, pa so neveljavni od trenutka sklenitve.

Zadnja posodobitev: 10/06/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.